

HE 89/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden sosiaaliturvaetuuksien valtion osuuksien maksamista koskevien säännösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan merimieseläkelain, yrittäjän eläkelain, maatalousyrittäjän eläkelain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain, valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain ja toimeentulotuesta annetun lain mukaan valtion varoista maksettavien valtion osuuksien maksamista koskevien säännösten yhdenmukaistamista. Esityksen tarkoituksena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa Merimieseläkekassalle, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, Kansaneläkelaitokselle, ja Eläketurvakeskukselle maksettavien etuuksien ja kulujen valtion osuuksien maksamista ja tarkistamista koskevia säännöksiä. Tarkoituksena olisi muuttaa maksamismenettelyä niin, että valtion osuuksien ennakoista ja niiden tarkistamisesta ei enää tehtäisi sosiaali- ja terveysministeriössä päätöksiä vaan maksaminen perustuisi toimeenpanijan tekemään selvitykseen vuosittain tarvittavasta ja kuukausittain maksettavasta rahamäärästä. Ehdotetuilla muutoksilla ei olisi vaikutuksia etuudensaajiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 7.12.2026.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	4
1 Asian tausta ja valmistelu	4
1.1 Tausta	4
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi	4
2.1 Merimieseläkelaki	4
2.2 Yrittäjän eläkelaki	5
2.3 Maatalousyrittäjän eläkelaki	6
2.4 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki	6
2.5 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille	7
2.6 Laki toimeentulotuesta	8
2.7 Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta	8
3 Tavoitteet	8
4 Ehdotettavat muutokset	9
4.1 Merimieseläkelaki	9
4.2 Yrittäjän eläkelaki	9
4.3 Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta	9
4.4 Maatalousyrittäjän eläkelaki	10
4.5 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki	10
4.6 Laki toimeentulotuesta	11
4.7 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille	11
5 Lausuntopalaute	11
6 Säännöskohtaiset perustelut	12
6.1 Merimieseläkelaki	12
6.2 Yrittäjän eläkelaki	12
6.3 Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta	13
6.4 Maatalousyrittäjän eläkelaki	13
6.5 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki	14
6.6 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille	15
6.7 Laki toimeentulotuesta	15
7 Lakia alemman asteinen sääntely	16
8 Voimaantulo	16
9 Suhde perustuslakiin ja säätämisympäristö	16
LAKIEHDOTUKSET	18
1. Laki merimieseläkelain 152 §:n muuttamisesta	18
2. Laki yrittäjän eläkelain 140 §:n muuttamisesta	19
3. Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain 8 §:n muuttamisesta	20

4. Laki maatalousyrittäjän eläkelain 135 ja 135 a §:n muuttamisesta	21
5. Laki maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 150 ja 180 §:n muuttamisesta	23
6. Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 10 §:n muuttamisesta	24
7. Laki toimeentulotuesta annetun lain 27 b §:n muuttamisesta.....	25
LIITE	26
RINNAKKAISTEKSTIT	26
1. Laki merimieseläkelain 152 §:n muuttamisesta	26
2. Laki yrittäjän eläkelain 140 §:n muuttamisesta	28
3. Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain 8 §:n muuttamisesta	30
4. Laki maatalousyrittäjän eläkelain 135 ja 135 a §:n muuttamisesta	31
5. Laki maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 150 ja 180 §:n muuttamisesta	35
6. Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 10 §:n muuttamisesta	37
7. Laki toimeentulotuesta annetun lain 27 b §:n muuttamisesta.....	39

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Eri etuuslaeissa on säädetty valtiolle velvollisuus maksaa osa etuudensaajille kuuluvista etuusmenoista. Muilta osin etuusmenot katetaan etuudensaajilta perittävillä vakuutusmaksutuloilla, työnantajien maksuosuuksilla ja sijoitusten tuotoilla. Sosiaali- ja terveysministeriö (jäljempänä *STM*) tekee maksamisista vuosittain päätöksen, jonka perusteella etuusmenoja maksetaan kuukausittain etuuden toimeenpanijalle.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu yhteistyössä Eläketurvakeskuksen, Työllisyysrahaston, Merimieseläkekassan, Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen ja Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Luonnos hallituksen esitykseksi on ollut lausuntokierroksella 1.4.2026 – 22.4.2026.

Lausuntoa pyydettiin yhteensä seitsemältä taholta, minkä lisäksi kaikilla halukkailla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa Lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Lausuntoaika on yleistä suositusta lyhyempi, koska esitystä on valmisteltu yhteistyössä keskeisten toimeenpanijoiden kanssa. Määräaikaan mennessä lausuntopalveluun saapui yhteensä neljä lausuntoa. Lausunnon antoivat Eläketurvakeskus, Merimieseläkekassa, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Lisäksi asiasta lausuivat Työllisyysrahasto, valtiovarainministeriö ja Valtiokonttori.

Hallituksen esitysluonnokseen annetut lausunnot ovat julkisesti saatavilla lausuntopalvelussa julkaistun lausuntopyynnön sivulla <https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=fa083620-2f80-47ee-86dc-b8c008503c3c>.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat sosiaali- ja terveysministeriön julkisessa palvelussa (hankesivu <https://stm.fi/hanke?tunnus=STM169:00/2025>).

2 Nykytila ja sen arviointi

Valtio maksaa kuukausittain etuuksien toimeenpanosta vastaaville toimeenpanijoille (Merimieseläkekassa, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Eläketurvakeskus, Kansaneläkelaitos ja Työllisyysrahasto) etuusmenojen kattamiseen enintään valtion talousarviossa kyseiselle etuusmomentille vuosittain hyväksytyyn suuruiseen määrään. Kunkin vuoden syksyllä toimeenpanijat toimittavat STM:lle selvityksen seuraavalle vuodelle arvioidun etuusmäärärahan tarpeesta. Etuuksien maksamisesta tehdään ministeriössä päätös, jonka perusteella päätöksessä vahvistettu määrä maksetaan seuraavan vuoden aikana kuukausittain etuuden toimeenpanosta vastaavalle taholle. Kunkin vuoden keväällä toimeenpanijat toimittavat ministeriölle selvityksen edellisenä vuonna maksettujen etuuksien lopullisista määristä ja ministeriö vahvistaa tekemällään päätöksellä maksettavan etuuden lopullisen määrän. Päätöksiä tehdään vuosittain noin 40–50 kappaletta.

2.1 Merimieseläkelaki

Merimieseläkekassa on työeläkevakuuttaja, joka huolehtii merenkulkijoiden lakisääteisestä työeläketurvasta. Merimieseläkekassa myöntää ja maksaa merenkulkijoille ansiotyöhön

perustuvia merimieseläkelain (1290/2006) mukaisia eläkkeitä. Eläkekassan toiminnasta säädetään merimieseläkelaisissa.

Valtion osuuden maksamista koskevat säännökset ovat merimieseläkelaisissa ja valtioneuvoston asetuksessa merimieseläkelain täytäntöönpanosta (1406/2006). Laissa on säädetty, että valtio maksaa eläkekassalle 29 prosenttia merimieseläkelain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa. Vuonna 2024 merimieseläkkeiden valtion osuus oli hieman yli 66 miljoonaa.

Merimieseläkekassa tekee STM:lle hakemuksen lokakuun 20. päivään mennessä seuraavan kalenterivuoden valtion osuudesta. Hakemuksen liitteenä on laskelma budjetoitavasta euromäärästä. STM tekee päätöksen maksettavasta määrästä viimeistään marraskuun 15. päivä. Samassa yhteydessä tarkistetaan myös kuluvan kalenterivuoden valtion osuuden määrä, ja mahdollinen korjaus huomioidaan joulukuun maksuerässä. Valtion osuuden ennako maksetaan eläkekassalle kahtenatoista yhtä suurena eränä siten, että ennakoerä on eläkekassan käytettävissä kunkin kalenterikuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Merimieseläkekassa saa toukokuun alussa Eläketurvakeskukselta tiedon muiden työeläkelaitosten edellisenä vuonna maksamista merimieseläkelain mukaisista eläkkeistä. Tämän jälkeen kassa tekee toukokuun 20. päivään mennessä lopullisen laskelman valtion osuuden määrästä edelliseltä kalenterivuodelta. STM tekee päätöksen maksettavasta lopullisesta määrästä viimeistään kesäkuun 15. päivä. Samassa yhteydessä tarkistetaan myös kuluvan kalenterivuoden valtion osuuden määrää, ja mahdollinen korjaus sekä edellisen kalenterivuoden tarkistuserä huomioidaan heinäkuun maksuerässä.

2.2 Yrittäjän eläkelaki

Työeläkelaitokset vastaavat yrittäjän eläkelain (1272/2006) mukaisten eläkkeiden toimeenpanosta. Eläketurvakeskus vastaa valtion osuuden laskennasta sekä työeläkelaitosten välisten kustannusten jakamisesta. Valtion osuuden maksamisesta säädetään yrittäjän eläkelain ja yrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1408/2006) sekä STM:n vahvistaman kustannustenjakoperusteen mukaisesti.

Yrittäjän eläkelain mukaisten eläkkeiden toimeenpanosta aiheutuu vuosittain kustannuksia eläkemenosta ja toimeenpanon hoitamisesta. Yrittäjän eläkelain mukaisia kustannuksia katetaan yrittäjien työeläkevakuutusmaksuilla. YEL-eläkkeitä varten ei ole rahastoituja varoja. Valtio kattaa lain mukaan sen osuuden kustannuksista, joihin kyseisen vuoden vakuutusmaksuvastuu ei riitä. Vuonna 2024 yrittäjäeläkkeiden valtion osuus oli noin 565 miljoonaa euroa.

Valtio maksaa kuukausittain Eläketurvakeskukselle enakkona kyseisen vuoden valtion osuutta. Kuukausiennakon määrää tarkistetaan vuoden aikana kahdesti sekä heinäkuussa että joulukuussa. Tätä varten Eläketurvakeskus tekee STM:lle selvityksen, jonka jälkeen STM antaa päätöksen valtion osuuden ennakon määrästä. Lisäksi Eläketurvakeskus laskee jälkikäteen toteutuneen vuoden valtion osuuden lopullisen määrän. Se otetaan huomioon toteutunutta vuotta seuraavan vuoden heinäkuussa suoritettavan valtion osuuden määrässä.

Eläketurvakeskus jakaa tällä hetkellä valtion osuuden määrän kuukausittain eläkelaitoksille kustannustenjakoperusteiden mukaan. Eläketurvakeskus antaa eläkelaitoksille kuukausierästä valituskelpoisen päätöksen ennen erän suorittamista. Eläketurvakeskus ei voi antaa eläkelaitoksille päätöksiä ennen kuin STM on tehnyt päätöksen valtion osuuden kuukausittaisesta määrästä. Menettely on käytännössä hallinnollisesti raskas.

Eläketurvakeskuksen arvio valtion osuuden määrästä voi vaihdella, koska valtion osuuteen vaikuttavien summien arvio vaihtelee. Valtion osuus määräytyy karkeasti yrittäjäeläkkeiden eläkemenon ja yrittäjien YEL-vakuutusmaksutulon erotuksena. Vaikka muutokset eläkemenon tai vakuutusmaksutulon arvioissa olisivat prosentuaalisesti suhteellisen pieniä, ne voivat olla valtion osuudessa prosentuaalisesti suuria. Näistä erityisesti yrittäjien maksama vakuutusmaksutulo on herkästi suhdanteista riippuva.

2.3 Maatalousyrittäjän eläkelaki

Maatalousyrittäjien eläkelaitos vakuuttaa maatalousyrittäjän eläkelain (jäljempänä *MYEL*, 1280/2006) perusteella maatalousyrittäjät, metsätalousyrittäjät, kalastajat, poronhoitajat ja heidän perheenjäsenensä. Edellä mainittujen MYEL-vakuutuksen piiriin kuuluvat MYEL:ssa tarkemmin määritellyt tieteellistä tutkimusta tekevät tai taiteellista toimintaa harjoittavat apurahansaajat.

Valtion osuuden maksamisen toimeenpano tapahtuu maatalousyrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1407/2006) mukaisesti. MYEL:n mukaan vakuutettujen henkilöiden eläkkeiden, laissa säädettyjen palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa kustannuksista muilta osin. Ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vuonna 2025 maatalousyrittäjien eläkkeiden valtion osuus oli noin 846 miljoonaa euroa.

Valtio maksaa kuukausittain Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ennakona kyseisen vuoden valtionosuutta. Seuraavan vuoden valtionosuuden ennako STM vahvistaa edellisen vuoden marraskuussa. Ennakon määrää tarkistetaan vuoden aikana kahdesti, kesäkuussa ja marraskuussa. Lopullisen valtion osuuden määrän edelliseltä vuodelta valtio vahvistaa seuraavan vuoden kesäkuussa. Ennakoiden ja lopullisen määrän erotus otetaan huomioon heinäkuussa suoritettavassa valtionosuuden määrässä. Ennakoiden määräämistä ja lopullisen osuuden vahvistamista varten Maatalousyrittäjien eläkelaitos tekee STM:lle selvitykset.

2.4 Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien tapaturmavakuutuksen tarkoitus on maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015) säädettyjen korvausten maksaminen työtapaturmien ja ammattitautien kohdatessa. Tapaturmaturvan piirissä ovat MYEL:ssä tarkoitettut maatalousyrittäjät, metsätalousyrittäjät, kalastajat, poronhoitajat ja heidän perheenjäsenensä sekä tieteellistä tutkimusta tekevät tai taiteellista toimintaa harjoittavat apurahansaajat. Korvauksilla turvataan edellä mainittujen henkilöiden sekä heidän omaistensa toimeentulo työkyvyttömyyden ja kuoleman varalta. Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain toimeenpanosta huolehtii maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos, jonka tehtävät hoitaa maatalousyrittäjän eläkelaiissa tarkoitettu Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen tapaturmavakuutusjärjestelmän kokonaiskustannukset rahoitetaan perusturvaosuudella, maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuudella, valtion osuudella ja sijoitusten tuotolla. Perusturvaosuudella katetaan sellaista sosiaalivakuutuksen etuutta, johon vahingoittuneella olisi oikeus ilman maatalousyrittäjien tapaturmavakuutusjärjestelmääkin, mutta joka etuusjärjestelmien ensisijaisuusjärjestyksen vuoksi maksetaan sen kautta. Muut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannukset ovat lisäturvaa. Perusturvan rahoitukseen osallistuvat

perusturvan etuuksista vastaavat laitokset, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Perusturvaosuuden kautta järjestelmän rahoitukseen osallistuvat myös työnantajat, palkansaajat, yrittäjät sekä eläke- ja etuustuloja saavat vakuutetut. Perusturvaosuuteen kuuluu kokonaiskustannuksista sairausvakuutuslain mukaisia päivärahoja 11,7 prosenttia ja sairaanhoitokuluja 9,7 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia eläkekuluja tai niitä vastaavia kuluja 3,0 prosenttia, kansaneläkelain mukaisia perhe-eläkekuluja 0,4 prosenttia sekä maatalousyrittäjän eläkelain mukaisia eläkekuluja 6,8 prosenttia. Lisäturvaa rahoittavat maatalousyrittäjät ja apurahansaajat sekä valtio. Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien vakuutusmaksuosuus on 37,3 prosenttia ja valtion osuus on 31,1 prosenttia kokonaiskustannuksista. Vuonna 2025 maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautimenojen valtion osuus oli noin 7,2 miljoonaa euroa.

Valtion osuuden maksamisesta säädetään maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain sekä maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden suorittamisesta annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1252/2015). Valtio maksaa osuutensa enakkona kuukausittain Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle. Kuukausiennakon määrää tarkistetaan vuoden aikana kahdesti, kesäkuussa ja marraskuussa. Lopullisen valtion osuuden määrän edelliseltä vuodelta valtio vahvistaa seuraavan vuoden kesäkuussa. Ennakoiden ja lopullisen määrän erotus otetaan huomioon heinäkuussa suoritettavassa valtionosuuden määrässä. Ennakoiden määräämistä ja lopullisen osuuden vahvistamista varten Maatalousyrittäjien eläkelaitos tekee STM:lle selvitykset.

Perusturvan rahoittajat, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos maksavat perusturvaosuuden kustannukset kuukausittain Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle STM:n tehtyä päätöksen ennakon tai lopullisen osuuden määrästä. Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen perusturvaosuuksien määrät tarkistetaan ja vahvistetaan STM:n päätöksellä samoin kuin valtion osuus.

2.5 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille

Sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) tarkoituksena on turvata maatalousyrittäjien ja apurahansaajien toimeentulo sairausvakuutuslaissa (1224/2004) säädettyä omavastuuajana.

Laissa säädetään tarkemmin niistä edellytyksistä, joiden tulee täytyä korvauksen saamiseksi. Rahoitettava kustannus koostuu maksettavista päivärahoista ja annettujen päätösten lukumäärään sidotusta hoitokustannuksesta. Järjestelmästä aiheutuvat kustannukset maksetaan valtion varoista ja ne maksetaan yhdessä maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain 150 §:ssä tarkoitettujen suoritusten kanssa.

Valtio maksaa osuutensa enakkona kuukausittain Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Kuukausiennakon määrää tarkistetaan vuoden aikana kahdesti, kesäkuussa ja marraskuussa. Lopullisen valtion osuuden määrän edelliseltä vuodelta valtio vahvistaa seuraavan vuoden kesäkuussa. Ennakoiden ja lopullisen määrän erotus otetaan huomioon heinäkuussa suoritettavassa valtionosuuden määrässä. Ennakoiden määräämistä ja lopullisen osuuden vahvistamista varten Maatalousyrittäjien eläkelaitos tekee STM:lle selvitykset.

Vuonna 2025 sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille ja apurahansaajille menojen valtion osuus oli noin 2,6 miljoonaa euroa.

2.6 Laki toimeentulotuesta

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 27 b §:n mukaan valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle perustoimeentulotukea varten kuukausittain ennakkoa Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:ssä tarkoitettuun sosiaaliturvan yleisrahastoon Kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden turvaamiseksi. Perustoimeentulotuen maksamista varten tarvittava ennako suoritetaan siten, että Kansaneläkelaitokselle maksetaan vuotuisen ennakon määrästä tammikuun ennakon yhteydessä vähintään yksi kuudesosa ja sen jälkeen kuukausittain jäljellä oleva määrä tasasuuruksina erinä. Rahoituksen ja riittävän maksuvalmiuden turvaamiseksi tai vuotuisen ennakon olennaisesti muuttuessa ennako voidaan STM:n päätöksellä jaksottaa edellä säädetystä poiketen. Kuluvan vuoden ennakoiden yhteismäärää tulee välittömästi tarkistaa, jos niiden perusteet ovat olennaisesti muuttuneet. Lain 5 momentissa oleva viittaus työ- ja elinkeinoministeriön päätökseen on kumottu lailla 1106/2024.

Kansaneläkelaitos lähettää STM:lle pyynnön ennakoiden vahvistamiseksi seuraavalle vuodelle tai pyynnön muuttaa jo vahvistettuja ennakoita. Asiasta vastaava virkamies valmistelee päätöksen, jonka allekirjoittaa ministeri. Kansaneläkelaitos lähettää ennakkoa koskevan laskun kuukausittain. Kunkin kuukauden ennako maksetaan edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä arkipäivänä. Vuonna 2024 valtion osuus toimeentulotukimenoista oli noin 855 miljoonaa euroa.

2.7 Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

Valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaisten etuuksien toimeenpanosta aiheutuu kustannuksia työeläkelaitoksille ja kustannukset katetaan kokonaan valtion kuukausittain Eläketurvakeskukselle suorittamalla korvauksilla. Eläketurvakeskus jakaa korvauksen eläkelaitoksille kuukausittain. Etuuksia varten ei ole rahastoja eikä vakuutusmaksuja. Etuuksia maksettiin vuonna 2024 noin 25 miljoonaa euroa. Etuuskustannukset kasvavat kuitenkin vuosittain merkittävästi, koska etuuksia alkoi karttumaan vasta vuonna 2005.

Valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaisten korvausten toimeenpanon prosessi on vastaavan kaltainen kuin YEL:n valtion osuuden prosessi. Valtio budjetoituu etuuden kuukausierät valtion talousarvioon, STM antaa päätöksen eristä Eläketurvakeskuksen tekemän selvityksen perusteella ja Eläketurvakeskus jakaa kuukausittaiset korvaukset eläkelaitoksille STM:n vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti. Kyseisen vuoden lopullinen maksuerä käsitellään maksuvuotta seuraavan vuoden heinäkuussa.

3 Tavoitteet

Tarkoituksena olisi muuttaa maksamismenettelyä niin, että valtion osuuksien ennakoista ja niiden tarkistamisesta ei enää tehtäisi STM:ssä erillisiä päätöksiä, vaan valtion osuuksien maksaminen perustuisi toimeenpanijan tekemään selvitykseen vuosittain tarvittavasta ja kuukausittain maksettavasta rahamäärästä.

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on sujuvoittaa ja yksinkertaistaa valtion osuuksien maksamiseen liittyviä menettelytapoja sekä tarkentaa rahaliikennettä lähemmäs reaaliaikaista käsittelyä. Nykyinen toimeenpanijoiden selvitysten perusteella tehtävä päätös menettely on hallinnollisesti raskas.

Valtion osuuden maksamista koskevista menettelyistä säädetään kussakin etuutta koskevassa laissa ja sen perusteella annetussa asetuksessa. Esityksessä ehdotetaan asetuksissa olevien maksamista koskevien säännösten siirtämistä lakiin, lukuun ottamatta työttömyysturvaa koskevien säännösten osalta, joista säädettäisiin myös jatkossa asetuksissa. Laeissa ja asetuksissa olevissa säännöksissä valtion osuuden maksupäiväksi on säädetty tietty arkipäivä, joka ehdotetaan muutettavaksi selkeyden vuoksi pankkipäiväksi, koska pankkien maksuliikenne tapahtuu vain pankkipäivinä.

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole vaikutuksia maksettaviin etuuksiin eikä etuudensaajiin.

4 Ehdotettavat muutokset

4.1 Merimieseläkelaki

Valtion osuuden maksamista ehdotetaan muutettavaksi siten, että STM ei tekisi valtion osuuden maksamisesta enää jatkossa päätöstä, vaan STM maksaisi kuukausittaisen määrän Merimieseläkekassalle. Merimieseläkekassa lähettäisi ilmoituksen eli käytännössä laskun valtiolle maksettavaksi kuuluvasta määrästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää. Maksettava valtion osuus olisi Merimieseläkekassan käytävissä kunkin kalenterikuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Lähetetyssä ilmoituksessa olisi aikaisempiin kuukausiin kohdistuva tarkistuserä. Tarkistuserä olisi ennakon ja todellisuudessa maksettujen merimieseläkelain mukaisten valtion osuuksien erotus. Jos maksettujen merimieseläkkeiden määrässä tapahtuisi mitä tahansa muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa. Malli siis korjaisi tilannetta jatkuvasti muutaman kuukauden viipeellä.

4.2 Yrittäjän eläkelaki

Valtion osuus maksettaisiin Eläketurvakeskukselle kuukausittain ja se perustuisi Eläketurvakeskuksen toimittamaan selvitykseen ja arvioon tarvittavasta rahamäärästä. Ilmoitus tarvittavasta rahamäärästä tulisi STM:lle viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää, joka olisi kuukauden ensimmäinen pankkipäivä. Tarkoituksena olisi, että laskutettava summa säilyisi pääsääntöisesti samansuuruisena kolme kuukautta kerrallaan, jolloin kuukausi erien tarkistus tulisi huomioiduksi neljännesvuosittain. Tiheämpi tarkistaminen kuormittaisi kustannustenjaon toimeenpanoa merkittävästi, koska Eläketurvakeskus jakaa valtion maksaman osuuden työeläkelaitoksille.

Eläketurvakeskus kerää tarvittavat tiedot eläkkeistä ja vakuutusmaksuista työeläkelaitoksilta kerran vuodessa keväisin, joten edellisen vuoden lopullisen valtion osuuden tarkistaminen kuukausittain ei ole nykyisin mahdollista. Edelliseltä vuodelta kertyneiden maksettujen erien tarkistussumma olisi kuitenkin mahdollista tarkentaa jo alkuvuoden kuukausien laskutuseriin.

4.3 Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

Valtion osuus maksettaisiin Eläketurvakeskukselle kuukausittain, jonka Eläketurvakeskus jakaisi eläkelaitoksille kuukausittain. Kuukausittain maksettava valtion osuuden määrä perustuisi Eläketurvakeskuksen toimittamaan selvitykseen ja arvioon tarvittavasta rahamäärästä. Ilmoitus tarvittavasta rahamäärästä tulisi valtiolle viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää, joka olisi kuukauden ensimmäinen pankkipäivä. Menettely olisi samankaltainen kuin yrittäjän eläkelaiissa.

4.4 Maatalousyrittäjän eläkelaki

Maatalousyrittäjien eläkelaitos ilmoittaisi STM:lle kunkin vuoden syksyllä seuraavan kalenterivuoden arvioidun valtion osuuden määrän. STM ei tekisi valtion osuuden maksamisesta erillistä päätöstä, vaan STM maksaisi kuukausittaisen määrän Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle, jota varten Maatalousyrittäjien eläkelaitos lähettäisi kuukausittain ilmoituksen eli käytännössä laskun valtiolle maksettavaksi kuuluvasta määrästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää. Maksettava valtion osuus olisi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen käytävissä kunkin kalenterikuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Maatalousyrittäjien eläkelaitos tekisi lisäksi valtion talousarviokäsittelyä varten maaliskuun ja elokuun puolivälissä selvityksen, jonka perusteella maksettavien ennakoiden määriä voitaisiin myös tarkistaa.

Kuukausittain lähetettävässä ilmoituksessa olisi edellisen vuoden lopulla ilmoitettuun arvioon perustuva ennakkoerä tarkennettuna mahdollisilla muutoksilla. Jos maksetun maatalousyrittäjän eläkelain määrässä tapahtuisi muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa. Kuukausittain tapahtuva maksuerien tarkistaminen tekisi valtion osuuden maksamisen seuraamisesta reaaliaikaisempaa ja nopeuttaisi kuluvan vuoden valtion maksatusta ja tarkistamista.

MYEL:n mukaisesta eläkemenosta osa on toisten eläkelaitosten maksamaa. Maatalousyrittäjien eläkelaitos saa tietoonsa tarkan euromäärän tästä eläkemenosta kerran vuodessa Eläketurvakeskuksen kustannustenjaon selvittelyn myötä. Kuukausittainen reaaliaikainen taseus ei siten ole mahdollista.

4.5 Maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilaki

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos ilmoittaisi STM:lle kunkin vuoden syksyllä seuraavan kalenterivuoden arvioidut valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuuksien määrät. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos lähettäisi kuukausittain ilmoituksen eli käytännössä laskun valtiolle sen maksettavaksi kuuluvasta kuukausittaisesta määrästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen osuuden maksupäivää ja se maksettaisiin Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle kunkin kalenterikuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Kuukausittain lähetettävässä ilmoituksessa olisi arvioon perustuva ennakkoerä tarkennettuna mahdollisilla muutoksilla.

Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos lähettämän selvityksen perusteella Kansaneläkelaitos maksaisi aina kuuden kuukauden ajalle arvioidun maksuerän kuukausittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle. Lisäksi Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ilmoituksessa olisi arvio vuosittain maksettavista osuuksista, jota tapaturmavakuutuslaitos tarkistaisi tarvittaessa. Jos osuuksien määrissä tapahtuisi muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien maksueriin.

Kuukausittainen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien tasaaminen ei ole mahdollista, koska vuotuiset rahoitusosuudet sisältävät myös sijoitustoiminnan tuloksen kyseiseltä vuodelta. Lopullinen kunakin vuonna maksettujen ennakoiden ja toteutuneiden maksujen erotus tasattaisiin maksuvuotta seuraavana vuonna Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kustannusosuuden Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitos saisi sisältyneenä MYEL:n valtionosuuteen. Kansaneläkelaitos maksaisi perusturvaosuuden kuukausittaiset kustannukset Maatalousyrittäjien

tapaturmavakuutuslaitokselle saatuaan Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselta vuosiarvion kustannuksista.

Valtion osuuden maksamista ja siihen liittyviä tarkempia säännöksiä on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden suorittamisesta (1252/2015). Asetuksessa oleva sääntely ehdotetaan siirrettäväksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin.

4.6 Laki toimeentulotuesta

Kansaneläkelaitos lähettäisi kuukausittain ilmoituksen eli käytännössä laskun valtiolle maksettavaksi kuuluvasta kuukausittaisesta määrästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää. Valtion osuus maksettaisiin Kansaneläkelaitokselle edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä pankkipäivänä. Kuukausittain lähetettävässä ilmoituksessa olisi arvioon perustuva ennakoerä ja aikaisempiin kuukausiin kohdistuva tarkistuserä. Kalenterikuukautena maksettujen perustoimeentulotukimenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion osuuden erotus otettaisiin huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa maksettaessa. Tämä tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi tammikuun erän erotus huomioitaisiin maaliskuun lopussa lähetettävässä laskussa ja erotus tulisi maksettavaksi huhtikuussa.

4.7 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuujan korvaamisesta maatalousyrittäjille

Maatalousyrittäjien eläkelaitos lähettäisi kuukausittain ilmoituksen eli käytännössä laskun valtiolle maksettavaksi kuuluvasta kuukausittaisesta määrästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää. Valtion osuus maksettaisiin Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kunkin kalenterikuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä.

Kuukausittain lähetettävässä ilmoituksessa olisi arvioon perustuva ennakoerä ja aikaisempiin kuukausiin kohdistuva tarkistuserä. Tarkistuserä olisi ennakon ja toteutuneen valtionosuuden erotus. Rahoitettava kustannus koostuu pelkästään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksettavista päivärahoista sekä annettujen päätösten lukumäärään sidotusta hoitokustannuksesta, joten ennakoerien tasaaminen seuraavina kuukausina olisi mahdollista tämän etuuden osalta. Kuukausittain tapahtuva maksuerien tarkistaminen tekisi valtion osuuden maksamisen seuraamisesta reaaliaikaisempaa ja nopeuttaisi kuluvan vuoden valtion maksatusta ja tarkistamista.

5 Lausuntopalaute

Hallituksen esityksen luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros ajalla 1.4.2026—22.4.2026. Lausuntoa pyydettiin yhteensä seitsemältä taholta, minkä lisäksi kaikilla halukkailla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa Lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Määräaikaan mennessä Lausuntopalveluun saapui yhteensä neljä lausuntoa. Lausunnon antoivat Eläketurvakeskus, Merimieseläkekassa, Kansaneläkelaitos ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Lisäksi asiasta lausuiivat Työllisyysrahasto, Valtiokonttori ja valtiovarainministeriö.

Eläketurvakeskus, Merimieseläkekassa, Kansaneläkelaitos, Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja Työllisyysrahasto kannattivat esityksessä ehdotettavia muutoksia todeten niiden vähentävän ja yksinkertaistavan maksamiseen liittyvää päätöksentekoa ja hallinnollista taakkaa sekä muuttavan maksamista reaaliaikaisemmaksi. Valtiokonttori kannatti esitystä todeten, että muutosehdotukset parantavat valtion kassaennustamista ja kassanhoitoa. Kansaneläkelaitos on antamassaan lausunnossa ehdottanut yksityiskohtaisempia muutoksia hallituksen esityksessä

ehdotettuun maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilakiin. Lausuntoaajan jälkeen Kansaneläkelaitoksen kanssa käydyissä jatkokeskusteluissa on yhteisesti todettu, että hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset ovat sellaisenaan riittäviä. Valtiovarainministeriö ilmoitti, että sillä ei ole lausuttavaa.

6 Säännöskohtaiset perustelut

6.1 Merimieseläkelaki

152 §. *Valtion osuus.* Pykälässä säädettäisiin valtion osuuden maksamismenettelystä. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan pykälän 1 momenttia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valtion vuosittaisesta velvollisuudesta maksaa Merimieseläkekassalle kuukausittain se määrä, joka on säädetty valtion maksuusuudeksi pykälän 1 momentissa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin valtion Merimieseläkekassalle kuukausittain suoritettavan ennakon määrästä ja maksupäivästä. Ennako vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua valtion osuuden määrää. Valtio maksaisi ennakon kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten Merimieseläkekassan tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuuksien tasaamisesta. Kalenterikuukautena maksettujen merimieseläkemenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion maksuosuuden ennakon erotus otettaisiin huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien ennakkoa maksettaessa. Tarkoituksena olisi, että kunkin kuukauden ennakon ja toteutuneiden maksujen erotus otettaisiin huomioon mahdollisimman pian maksukuukauden jälkeen. Tämä tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi tammikuun erän erotus huomioitaisiin maaliskuun lopussa lähetettävässä laskussa ja erotus tulisi maksettavaksi huhtikuussa.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin valtiolle mahdollisuus maksaa valtion osuus 3 momentissa säädetystä poiketen, jos maksaminen olisi tarpeellista eläkekassan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Momentti siirrettäisiin lakiin merimieseläkelain täytäntöönpanosta annetusta asetuksesta.

6.2 Yrittäjän eläkelaki

140 §. *Valtion osallistuminen kustannuksiin.* Pykälässä säädettäisiin valtion osuuden maksamismenettelystä, josta tällä hetkellä säädetään yrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:ssä. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan pykälän 1 momenttia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valtion vuosittaisesta velvollisuudesta maksaa Eläketurvakeskukselle kuukausittain se määrä, joka on säädetty valtion maksuusuudeksi pykälän 1 momentissa.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin valtion Eläketurvakeskukselle kuukausittain suoritettavan ennakon määrästä ja maksupäivästä. Ennako vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua valtion osuuden määrää ja valtio maksaisi ennakon kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten

Eläketurvakeskuksen tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuuskien tasaamisesta. Kalenterikuukautena maksettujen yrittäjän eläkelain mukaisten menojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion maksuosuuden ennakon erotus otettaisiin huomioon pääsääntöisesti neljännesvuosittain eli kuukausittain maksettava summa säilyisi samansuuruisena kolme kuukautta kerrallaan.

Pykälän *5 momentti* vastaa asiasisällöltään voimassa olevan pykälän 4 momenttia.

6.3 Laki valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta

8 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 ja 4 momentti. Pykälän uudessa 3 momentissa säädettäisiin valtion vuosittaisesta velvollisuudesta maksaa Eläketurvakeskukselle kuukausittain se määrä, joka on säädetty valtion maksuosuudeksi pykälän 1 momentissa. Ennako vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua valtion osuuden määrää ja valtio maksaisi ennakon kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten Eläketurvakeskuksen tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän uudessa 4 momentissa säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuuskien tasaamisesta. Valtion osuuden maksamismenettely olisi samanlainen kuin mitä edellä on kerrottu yrittäjän eläkelain osalta eli kalenterikuukautena maksettujen valtion osuuskien ja maksettujen korvausten erotus otettaisiin huomioon pääsääntöisesti neljännesvuosittain eli kuukausittain maksettava summa säilyisi samansuuruisena kolme kuukautta kerrallaan.

6.4 Maatalousyrittäjän eläkelaki

135 §. *Eläkelaitoksen ja valtion vastuu eläkkeistä ja muista etuuksista.* Pykälässä säädettäisiin valtion osuuden maksamismenettelystä. Pykälän *1–3 momentti* vastaisivat voimassa olevan pykälän 1–3 momenttia.

Pykälän *4 momentissa* säädettäisiin valtion velvollisuudesta maksaa kunakin vuonna maatalousyrittäjien eläkelaitokselle määrä, joka on säädetty valtion maksuosuudeksi pykälän 1 momentissa.

Pykälän *5 momentissa* säädettäisiin valtion Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittain suoritettavan ennakon määrästä ja maksupäivästä. Kuukausittain lähetettävässä ilmoituksessa olisi edellisen vuoden lopulla ilmoitettuun arvioon perustuva ennakoerä tarkennettuna mahdollisilla muutoksilla. Jos maksetun maatalousyrittäjän eläkelain määrässä tapahtuisi muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa. Ennako vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua valtion osuuden määrää. Valtio maksaisi ennakon kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten eläkelaitoksen tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuuskien tasaamisesta. Jos kuukausieriin olisi tarpeellista tehdä muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa. Kalenterikuukautena maksettujen maatalousyrittäjien eläkemenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion maksuosuuden ennakon erotus otettaisiin huomioon kuitenkin viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisinä kuukausina.

Pykälän 7 momentti vastaisi voimassa olevan pykälän 6 momenttia ja siinä säädettäisiin valtion velvollisuudesta maksaa sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu.

135 a §. Eläkelaitoksen ja valtion vastuu apurahansaajien eläkkeistä ja muista etuuksista. Pykälässä säädettäisiin valtion osuuden maksamismenettelystä. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin valtion velvollisuudesta maksaa kunakin vuonna Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle määrä, joka on säädetty valtion maksuosuudeksi pykälän 1 momentissa.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin valtion Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittain suoritettavan ennakon määrästä. Valtio maksaisi ennakon kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuuskien tasaamisesta. Jos kuukausieriin olisi tarpeellista tehdä muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa. Kalenterivuodelle arvioitujen ja maksettujen maksuosuuskien erotus otettaisiin huomioon kuitenkin viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisinä kuukausina.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin valtion velvollisuudesta maksaa sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu. Maksuvalmiussuorituksesta säädetään voimassa olevassa maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 §:n 5 momentissa. Pykälän uusi 6 momentti on samanlainen kuin voimassa olevan lain 135 §:n 6 momentti.

6.5 Maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaki

150 §. Perusturva- ja valtionosuuden maksaminen. Pykälässä säädettäisiin valtion osuuden maksamismenettelystä, josta tällä hetkellä säädetään maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilaissa (873/2015) ja sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden suorittamisesta (1252/2015). Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan pykälän 1 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen velvollisuudesta maksaa kunakin vuonna Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle määrä, joka on säädetty valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksuosuudeksi pykälän 1 momentissa.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle kuukausittain suoritettavan ennakon määrästä ja maksupäivästä. Ennakko vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua määrää ja se maksettaisiin kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen tulisi toimittaa valtiolle, Kansaneläkelaitokselle ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen ja Kansaneläkelaitoksen välillä kuukausierien maksaminen on perustunut maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen lähettämään selvitykseen, jossa on arvio kuukausittain maksettavaksi tulevasta määrästä seuraavalle kuudelle kuukaudelle. Menettelyä ei ole tarvetta muuttaa, ja pykälässä ehdotettava säännös kymmenen pankkipäivää ennen tapahtuvasta ilmoituksesta maksun määrästä tapahtuisi tässä tilanteessa siten pidemmälle ajalle eteenpäin.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuukien tasaamisesta. Jos kuukausieriin olisi tarpeellista tehdä muutoksia kuluvan vuoden aikana, korjaus tehtäisiin maksukuukautta seuraavien kuukausien maksuosuutta maksettaessa. Kalenterivuodelle arvioitujen ja maksettujen maksuosuukien erotus otettaisiin huomioon kuitenkin viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisinä kuukausina.

Pykälän 5 *momentissa* oleva säännös ehdotetaan siirrettäväksi maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden suorittamisesta annetusta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksesta lakiin ja siinä säädettäisiin valtion velvollisuudesta sellainen määrä varoja, että Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen maksuvalmius on kunkin ajankohtana riittävästi turvattu.

180 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän 6 *momentti* ehdotetaan kumottavaksi, koska siinä säädetty korvausvastuun täydennysmaksun maksuohjelma päättyi jo vuonna 2018 ja sitä koskeva asetuksen pykälä on kumottu sosiaali ja terveysministeriön asetuksella 240/2024.

6.6 Laki sairausvakuutuslain mukaisen omavastuuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille

10 §. Pykälässä säädettäisiin valtion osuuden maksamismenettelystä. Pykälän 1 ja 2 *momentti* vastaisivat voimassa olevan pykälän 1 ja 2 *momenttia*.

Pykälän 3 *momentissa* säädettäisiin valtion kuukausittain suoritettavan ennakon määrästä ja maksupäivästä. Ennakko vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua määrää ja se maksettaisiin kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä. Kuukausittain lähetettävässä ilmoituksessa olisi myös arvioon perustuva ennakkoerä ja aikaisempiin kuukausiin kohdistuva tarkistuserä. Ennakon maksamista varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän 4 *momentissa* säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden valtion osuukien tasaamisesta. Kalenterikuukautena maksettujen maatalousyrittäjien eläkemenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion maksuosuuden ennakon erotus otettaisiin huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien ennakkoa maksettaessa. Tarkoituksena olisi, että kunkin kuukauden ennakon ja toteutuneiden maksujen erotus otettaisiin huomioon mahdollisimman pian maksukuukauden jälkeen.

6.7 Laki toimeentulotuesta

27 b §. *Perustoimeentulotuen kattamiseksi Kansaneläkelaitokselle suoritettavat ennakot ja niiden maksaminen.* Pykälä muutettaisiin kokonaisuudessaan ja samalla pykälän otsikosta poistettaisiin maininta ennakoiden vahvistamisesta, koska jatkossa ennakoiden maksaminen tapahtuisi Kansaneläkelaitoksen lähettämän laskun perusteella. Pykälän *1 momentti* vastaisi voimassa olevan pykälän 1 momenttia.

Pykälän *2 momentissa* säädettäisiin valtion vuosittain Kansaneläkelaitokselle perustoimeentulotuen kattamiseksi suoritettavan ennakon määrästä ja maksupäivästä. Ennakko vastaisi määrältään seuraavana kuukautena valtion vastattavaksi ja maksettavaksi arvioitua perustoimeentulotuen kustannusten määrää. Valtio suorittaisi ennakon edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä pankkipäivänä. Ennakon maksamista varten Kansaneläkelaitoksen tulisi toimittaa valtiolle ilmoitus eli käytännössä lasku maksukuukaudelle tarvittavasta rahamäärästä viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen kunkin kuukauden maksupäivää.

Pykälän *3 momentissa* säädettäisiin ennakoiden ja toteutuneiden perustoimeentulotukimenojen tasaamisesta. Kalenterikuukautena maksettujen perustoimeentulotukimenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion maksuosuuden ennakon erotus otettaisiin huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa maksettaessa. Tämä tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi tammikuun erän erotus huomioitaisiin maaliskuun lopussa lähetettävässä laskussa ja erotus tulisi maksettavaksi huhtikuussa. Jos ennakkoa olisi maksettu liikaa toteutuneisiin perustoimeentulotuen menoihin nähden, ennakko maksettaisiin tätä erotusta vastaavasti pienempänä. Vastaavasti, jos ennakkoa olisi maksettu liian vähän toteutuneisiin menoihin nähden, ennakko maksettaisiin erotusta vastaavasti suurempana.

Pykälän voimassa olevan lain 3 momentissa säädetty menettely ennakoiden yhteismäärän tarkistamisesta olisi lakiin ehdotettujen muutosten jälkeen tarpeeton.

7 Lakia alemman asteinen sääntely

Lain vahvistamisen jälkeen ehdotetaan muutettavaksi alemmanasteisia säännöksiä sen vuoksi, että niissä olevat sääntelyt ehdotetaan tässä hallituksen esityksessä siirrettäviksi lakiin: valtioneuvoston asetus merimieseläkelain täytäntöönpanosta, valtioneuvoston asetus yrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta, valtioneuvoston asetus maatalousyrittäjän eläkelain täytäntöönpanosta ja sosiaali- ja terveysministeriön asetus maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen perusturva- ja valtionosuuden suorittamisesta.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 7.12.2026.

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus ehdotetaan otettavaksi huomioon lain voimaantulon jälkeisten kuukausien maksusuorituksissa. Maatalousyrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisten ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otettaisiin huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeisinä kuukausina ja toimeentulotuesta annetun lain mukaisten ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus maksettaisiin tai palautettaisiin Kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan kuukauden aikana.

9 Suhde perustuslakiin ja säätämijärjestys

Perustuslain 80 §:n 1 momentissa säädetään asetuksen antamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Perustuslakivaliokunta on perustuslain 80 §:ää koskevassa lausuntokäytännössään edellyttänyt, että valtuuden on oltava täsmällinen ja tarkkarajainen (ks. esim. PeVL 24/2021 vp, PeVL 45/2016 vp ja PeVL 38/2013 vp).

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Asetuksenantovaltuuksiin on perustuslakivaliokunnan käytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta (ks. esim. PeVL 24/2021 vp, PeVL 45/2016 vp ja PeVL 38/2013 vp). Säännösten antaminen asetuksella on rajattu säännöspерustaisesti lakia tarkentaviin säännöksiin ja valtuutuksessa täsmällisesti ja tarkkarajaisesti lueteltuihin seikkoihin perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla.

Esityksessä siirrettäisiin asetuksissa olevia säännöksiä lain tasolle. Sääntelyn tarkentaminen ja tuominen lain tasolle edistää lainsäädännön perustuslain edellyttämää täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimusta.

Hallitus katsoo, että esityksessä ei ehdoteta sellaisia muutoksia, joiden vuoksi esitystä ei voitaisi käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä. Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämijärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

merimieseläkelain 152 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 152 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 296/2015,
seuraavasti:

152 §

Valtion osuus

Valtio on velvollinen maksamaan eläkekassalle vuosina 2016–2020 31 prosenttia ja vuonna 2021 ja sitä myöhempinä vuosina 29 prosenttia niistä mainittuihin kalenterivuosiin kohdistuvista tämän lain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa.

Valtio maksaa eläkekassalle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan eläkekassalle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten eläkekassan on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun valtion osuuden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Valtio voi eläkekassan esityksestä maksaa valtion osuutta 3 momentista poiketen, jos eläkekassan maksuvalmiuden turvaaminen sitä edellyttää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden menojen erotus otetaan huomioon lain voimaantulon jälkeisten kuukausien valtion osuuksia maksettaessa.

2.

Laki

yrittäjän eläkelain 140 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 140 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1431/2011, seuraavasti:

140 §

Valtion osallistuminen kustannuksiin

Jos 138 §:ssä määritelty eläkelaitosten vakuutusmaksuvastuu ei riitä 139 §:n 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien kustannuksiin, valtio suorittaa puuttuvan osan.

Valtio maksaa Eläketurvakeskukselle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan Eläketurvakeskukselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Eläketurvakeskuksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun valtion osuuden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Eläketurvakeskus jakaa eläkelaitoksille valtion suorittaman osuuden eläkkeiden ja muiden etuuksien kustantamiseksi työntekijän eläkelain 183 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kustannustenjakoperusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon lain voimaantulon jälkeisten kuukausien valtion osuuksia maksettaessa.

3.

Laki

valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1190/2007, uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

8 §

Valtio maksaa Eläketurvakeskukselle kunakin vuonna kuukausittaisina erinä määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentin perusteella määräytyvää korvausta. Korvaus maksetaan kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Eläketurvakeskuksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun korvauksen erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon lain voimaantulon jälkeisten kuukausien valtion osuuksia maksettaessa.

4.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 135 ja 135 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 § ja 135 a §, sellaisina kuin ne ovat, 135 § osaksi laissa 990/2008 ja 135 a § laissa 990/2008, seuraavasti:

135 §

Eläkelaitoksen ja valtion vastuu eläkkeistä ja muista etuuksista

Tämän lain mukaisten maatalousyrittäjien eläkkeiden, 136 §:n 1 momentin mukaisten palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä maatalousyrittäjien muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista maatalousyrittäjien vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa edellä tässä momentissa tarkoitetuista kustannuksista muilta osin. Ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yrityksen saneerauslaissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausohjelmaan tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainituissa laeissa säädettyjä periaatteita.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon eläketurvaa, joka perustuu ennen 1 päivää tammikuuta 2001 voimassa olleeseen maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n 1 momenttiin. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin eläkkeisiin luetaan kuitenkin mainitun lainkohdan mukaisiin eläkkeisiin työntekijän eläkelain 98 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto.

Valtio maksaa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterivuodelle arvioitujen ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus huomioidaan viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisten kuukausien maksuerissä.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään valtion osuudesta tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista, valtion tulee suorittaa eläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu (*maksuvalmiussuoritus*).

135 a §

Eläkelaitoksen ja valtion vastuu apurahansaajien eläkkeistä ja muista etuuksista

Tämän lain mukaisten apurahansaajille myönnettyjen eläkkeiden, 136 §:n 1 momentin mukaisten palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä apurahansaajien muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista apurahansaajien vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa edellä tässä momentissa tarkoitetuista kustannuksista muilta osin. Apurahansaajien ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoiosta valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Apurahansaajien vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainitussa laissa säädettyjä periaatteita.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto.

Valtio maksaa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterivuodelle arvioitujen ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus huomioidaan viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisten kuukausien maksuerissä.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään valtion osuudesta tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista, valtion tulee suorittaa eläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu (*maksuvalmiussuoritus*).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamista seuraavien kuukausien maksuerissä.

5.

Laki

maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 150 ja 180 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 180 §:n 6 momentti ja
muutetaan 150 § seuraavasti:

150 §

Perusturva- ja valtionosuuden maksaminen

Kansaneläkelaitos maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain ja kansaneläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset kulut. Valtio maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee suorittaa kunakin vuonna määrä, joka vastaa niiden 1 momentin mukaisena osuutena maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle suoritettavaksi säädettyä määrää.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuudet maksetaan kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen osuuksien maksupäivää ilmoitettava maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterivuodelle arvioitujen ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus huomioidaan viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisten kuukausien maksuerissä.

Valtio voi erityisestä syystä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen esityksestä maksaa ennakkoa edellä tässä pykälässä säädetystä poiketen, jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen valmius maksaa tämän lain tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiset etuudet muutoin vaarantuisi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamista seuraavien kuukausien maksuerissä.

6.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 882/2015, seuraavasti:

10 §

Tästä laista aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen toiminnan hoitokuluihin. Tämän lain mukaisia hoitokuluja ei kuitenkaan lueta mukaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 146 §:ssä tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä ne perusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitetut hoitokulut lasketaan.

Valtio maksaa kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa sen maksettavaksi 1 momentissa säädettyä määrää.

Valtion osuus maksetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun valtion osuuden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamista seuraavien kuukausien maksuerissä.

7.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 27 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 27 b §, sellaisena kuin se on laeissa 1023/2022 ja 1106/2024, seuraavasti:

27 b §

Perustoimeentulotuen kattamiseksi Kansaneläkelaitokselle suoritettavat ennakot ja niiden maksaminen

Valtio suorittaa kunakin vuonna Kansaneläkelaitokselle perustoimeentulotukea varten maksamalla kuukausittain ennakkoa Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:ssä tarkoitettuun sosiaaliturvan yleisrahastoon Kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Valtio maksaa kunkin kuukauden ennakon edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä pankkipäivänä, jota varten Kansaneläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterikuukautena maksettujen perustoimeentulotukimenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion osuuden ennakon erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa maksettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus on maksettava tai palautettava Kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan kuukauden aikana.

Helsingissä 13.5.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen

1.

Laki

merimieseläkelain 152 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 152 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 296/2015,
seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

152 §

152 §

Valtion osuus

Valtion osuus

Valtio on velvollinen maksamaan eläkekassalle vuosina 2016–2020 31 prosenttia ja vuonna 2021 ja sitä myöhempinä vuosina 29 prosenttia niistä mainittuihin kalenterivuosiin kohdistuvista tämän lain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa.

Valtio suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrän, joka vastaa valtion osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää.

Valtion osuuden ja ennakon suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Valtio on velvollinen maksamaan eläkekassalle vuosina 2016–2020 31 prosenttia ja vuonna 2021 ja sitä myöhempinä vuosina 29 prosenttia niistä mainittuihin kalenterivuosiin kohdistuvista tämän lain mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista, jotka eläkekassa tai muu eläkelaitos maksaa.

Valtio maksaa eläkekassalle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan eläkekassalle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten eläkekassan on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun valtion osuuden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Valtio voi eläkekassan esityksestä maksaa valtion osuutta 3 momentista poiketen, jos eläkekassan maksuvalmiuden turvaaminen sitä edellyttää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden menojen erotus otetaan huomioon lain voimaantulon jälkeisten kuukausien valtion osuuksia maksettaessa.

2.

Laki

yrittäjän eläkelain 140 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yrittäjän eläkelain (1272/2006) 140 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1431/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

140 §

140 §

Valtion osallistuminen kustannuksiin

Valtion osallistuminen kustannuksiin

Jos 138 §:ssä määritelty eläkelaitosten vakuutusmaksuvastuu ei riitä 139 §:n 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien kustannuksiin, valtio suorittaa puuttuvan osan.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrä, joka vastaa valtion osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää.

Valtion osuuden ja ennakon suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Eläketurvakeskus jakaa eläkelaitoksille valtion suorittaman osuuden eläkkeiden ja muiden etuuksien kustantamiseksi työntekijän eläkelain 183 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kustannustenjakoperusteiden mukaan.

Jos 138 §:ssä määritelty eläkelaitosten vakuutusmaksuvastuu ei riitä 139 §:n 1 momentissa tarkoitettujen eläkkeiden ja etuuksien kustannuksiin, valtio suorittaa puuttuvan osan.

Valtio maksaa Eläketurvakeskukselle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan Eläketurvakeskukselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Eläketurvakeskuksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun valtion osuuden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Eläketurvakeskus jakaa eläkelaitoksille valtion suorittaman osuuden eläkkeiden ja muiden etuuksien kustantamiseksi työntekijän eläkelain 183 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kustannustenjakoperusteiden mukaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*huomioon lain voimaantulon jälkeisten
kuukausien valtion osuuksia maksettaessa.*

3.

Laki

valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) 8 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1190/2007, uusi 3 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Valtio maksaa Eläketurvakeskukselle kunakin vuonna kuukausittaisina erinä määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentin perusteella määräytyvää korvausta. Korvaus maksetaan kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Eläketurvakeskuksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun korvauksen erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon lain voimaantulon jälkeisten kuukausien valtion osuuksia maksettaessa.

4.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 135 ja 135 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 § ja 135 a §, sellaisina kuin ne ovat,
135 § osaksi laissa 990/2008 ja 135 a § laissa 990/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

135 §

135 §

Eläkelaitoksen ja valtion vastuu eläkkeistä ja muista etuuksista

Eläkelaitoksen ja valtion vastuu eläkkeistä ja muista etuuksista

Tämän lain mukaisten maatalousyrittäjien eläkkeiden, 136 §:n 1 momentin mukaisten palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä maatalousyrittäjien muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista maatalousyrittäjien vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa edellä tässä momentissa tarkoitetuista kustannuksista muilta osin. Ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausohjelmaan tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainituissa laeissa säädettyjä periaatteita.

Tämän lain mukaisten maatalousyrittäjien eläkkeiden, 136 §:n 1 momentin mukaisten palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä maatalousyrittäjien muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista maatalousyrittäjien vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa edellä tässä momentissa tarkoitetuista kustannuksista muilta osin. Ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yrityksen saneerauksesta annetussa laissa (47/1993) tarkoitettuun saneerausohjelmaan tai yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainituissa laeissa säädettyjä periaatteita.

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon eläketurvaa, joka perustuu ennen 1 päivää tammikuuta 2001 voimassa olleeseen maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n 1 momenttiin. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin eläkkeisiin luetaan kuitenkin mainitun lainkohdan mukaisiin eläkkeisiin työntekijän eläkelain 98 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitetut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrä, joka vastaa valtion 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää.

Valtion osuuden ja ennakon suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään valtion osuudesta tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista, valtion tulee suorittaa eläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu (maksuvalmiussuoritus).

135 a §

Tätä pykälää sovellettaessa ei oteta huomioon eläketurvaa, joka perustuu ennen 1 päivää tammikuuta 2001 voimassa olleeseen maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 11 §:n 1 momenttiin. Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin eläkkeisiin luetaan kuitenkin mainitun lainkohdan mukaisiin eläkkeisiin työntekijän eläkelain 98 §:n mukaisesti tulevat korotukset siltä osin kuin vastaavien sijoitusten tuotto ei niihin riitä.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitetut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto.

Valtio maksaa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterivuodelle arvioitujen ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus huomioidaan viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisten kuukausien maksuerissä.

Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään valtion osuudesta tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista, valtion tulee suorittaa eläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu (maksuvalmiussuoritus).

135 a §

*Eläkelaitoksen ja valtion vastuu
apurahansaajien eläkkeistä ja muista
etuuksista*

*Eläkelaitoksen ja valtion vastuu
apurahansaajien eläkkeistä ja muista
etuuksista*

Tämän lain mukaisten apurahansaajille myönnettyjen eläkkeiden, 136 §:n 1 momentin mukaisten palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä apurahansaajien muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista apurahansaajien vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa edellä tässä momentissa tarkoitetuista kustannuksista muilta osin. Apurahansaajien ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Apurahansaajien vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainitussa laissa säädettyjä periaatteita.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna valtion osuuden ennakkona määrä, joka vastaa valtion 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää.

Valtion osuuden ja ennakon suorittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämän lain mukaisten apurahansaajille myönnettyjen eläkkeiden, 136 §:n 1 momentin mukaisten palkattomilta ajoilta karttuneiden eläkkeiden osien sekä apurahansaajien muiden etuuksien kustannuksista vastaavat Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu eläkelaitoksen saamista apurahansaajien vakuutusmaksuista, joista on vähennetty eläkelaitoksen kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio vastaa edellä tässä momentissa tarkoitetuista kustannuksista muilta osin. Apurahansaajien ryhmähenkivakuutuksen korvausmenoista valtion vastuulla on kuitenkin yksi kolmannes. Vakuutusmaksuina ei oteta huomioon niitä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja, jotka on jätetty ulosottotoimin perittäviksi tai valvottu konkurssissa. Apurahansaajien vakuutusmaksuina ei myöskään oteta huomioon sellaisia maksamatta olevia vakuutusmaksuja, jotka sisältyvät yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa tarkoitettuun maksuohjelmaan taikka sellaiseen vapaaehtoiseen velkajärjestelyyn, joka sisällöltään vastaa mainitussa laissa säädettyjä periaatteita.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemuksesta ne perusteet, joiden mukaan lasketaan 1 momentissa tarkoitettut kohtuulliset hoitokulut sekä 1 momentissa tarkoitettu sijoitusten tuotto.

Valtio maksaa Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa valtion maksettavaksi 1 momentissa säädettyä maksuosuutta.

Valtion osuus maksetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterivuodelle arvioitujen ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus huomioidaan viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisten kuukausien maksuerissä.

*Sen lisäksi, mitä edellä tässä pykälässä säädetään valtion osuudesta tämän lain mukaisten eläkkeiden ja muiden etuuksien kustannuksista, valtion tulee suorittaa eläkelaitokselle sellainen määrä varoja, että eläkelaitoksen maksuvalmius on kunakin ajankohtana riittävästi turvattu (**maksuvalmiussuoritus**).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamista seuraavien kuukausien maksuerissä.

5.

Laki

maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 150 ja 180 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 180 §:n 6 momentti ja
muutetaan 150 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

150 §

150 §

Perusturva- ja valtionosuuden maksaminen

Perusturva- ja valtionosuuden maksaminen

Kansaneläkelaitos maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain ja kansaneläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset kulut. Valtio maksaa vuosittain 148 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

Kansaneläkelaitos maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 2 momentissa mainittujen sairausvakuutuslain ja kansaneläkelain mukaisten kulujen yhteismäärän ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos vastaavasti maatalousyrittäjän eläkelain mukaiset kulut. Valtio maksaa vuosittain maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle 148 §:n 3 momentissa mainitun valtion osuuden.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee sen mukaan kuin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella tarkemmin säädetään suorittaa kunakin vuonna kuukausittain ennakkona määrä, joka vastaa niiden 1 momentin mukaisena osuutena suoritettavaksi arvioitua määrää. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettujen osuuksien lopullisten määrien vahvistamisesta ja ajankohdasta, jona maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle selvitys osuuksien lopullisen määrän vahvistamista varten.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen tulee suorittaa kunakin vuonna määrä, joka vastaa niiden 1 momentin mukaisena osuutena maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitokselle suoritettavaksi säädettyä määrää.

Valtion, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen osuudet maksetaan kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen osuuksien maksupäivää ilmoitettava maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterivuodelle arvioitujen ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus huomioidaan viimeistään maksuvuotta seuraavan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

180 §

Siirtymäsäännökset

Sen lisäksi, mitä 148 §:ssä säädetään kokonaiskustannusten rahoituksesta, Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on tällä lailla kumotun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 15 a §:n mukaisesti vuosina 2016–2018 suoritettava tämän lain mukaisten kokonaiskustannusten rahoittamiseksi ennen vuotta 2004 perusturvaosuuden osalta syntyneen vastuuvajauksen kattamiseksi korvausvastuun täydennysmaksua. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset maksun perintään liittyvästä menettelystä. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen hakemuksesta korvausvastuun täydennysmaksun laskemista koskevat perusteet siten, että täydennysmaksu jakaantuu Kansaneläkelaitoksen ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastattaviin osuuksiin 148 §:n 2 momentissa säädettyjen rahoitusosuuksien suhteessa.

tilinpäätöksen valmistumisen jälkeisten kuukausien maksuerissä.

Valtio voi erityisestä syystä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen esityksestä maksaa ennakkoa edellä tässä pykälässä säädetystä poiketen, jos maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaitoksen valmius maksaa tämän lain tai maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiset etuudet muutoin vaarantuisi.

180 §

Siirtymäsäännökset

(kumotaan)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamista seuraavien kuukausien maksuerissä.

6.

Laki

sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sairausvakuutuslain mukaisen omavastuajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 882/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

10 §

Tästä laista aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen toiminnan hoitokuluihin. Tämän lain mukaisia hoitokuluja ei kuitenkaan lueta mukaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 146 §:ssä tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä ne perusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitettut hoitokulut lasketaan.

Valtion tulee suorittaa kunakin vuonna kuukausittain enakkona määrä, joka vastaa 1 momentin mukaisesti valtion suoritettavaksi arvioitua määrää. Ennakot määrätään ja maksetaan yhdessä maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 150 §:ssä tarkoitettujen enakkojen kanssa.

Ehdotus

10 §

Tästä laista aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista. Tämän lain mukaisesta toiminnasta Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle aiheutuneet hoitokulut yhdistetään sen maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen toiminnan hoitokuluihin. Tämän lain mukaisia hoitokuluja ei kuitenkaan lueta mukaan maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain 146 §:ssä tarkoitettuihin kokonaiskustannuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen esityksestä ne perusteet, joiden mukaan 1 momentissa tarkoitettut hoitokulut lasketaan.

Valtio maksaa kunakin vuonna valtion osuutena määrän, joka vastaa sen maksettavaksi 1 momentissa säädettyä määrää.

Valtion osuus maksetaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle kuukausittaisina erinä kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä, jota varten Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kullekin kalenterikuukaudelle arvioidun ja kyseisenä kalenterikuukautena maksetun valtion osuuden erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavien kuukausien valtion osuutta maksettaessa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus otetaan huomioon Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vuoden 2026 tilinpäätöksen vahvistamista seuraavien kuukausien maksuerissä.

7.

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 27 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 27 b §, sellaisena kuin se on laeissa
1023/2022 ja 1106/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 b §

27 b §

*Perustoimeentulotuen kattamiseksi
Kansaneläkelaitokselle suoritettavat ennakot
ja niiden vahvistaminen sekä maksaminen*

*Perustoimeentulotuen kattamiseksi
Kansaneläkelaitokselle suoritettavat ennakot
ja niiden maksaminen*

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle perustoimeentulotukea varten kuukausittain ennakkoa Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:ssä tarkoitettuun sosiaaliturvan yleisrahastoon Kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Valtio suorittaa kunakin vuonna Kansaneläkelaitokselle perustoimeentulotukea varten maksamalla kuukausittain ennakkoa Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:ssä tarkoitettuun sosiaaliturvan yleisrahastoon Kansaneläkelaitoksen maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Perustoimeentulotuen maksamista varten tarvittava ennakko suoritetaan siten, että Kansaneläkelaitokselle maksetaan vuotuisen ennakon määrästä tammikuun ennakon yhteydessä vähintään yksi kuudesosa ja sen jälkeen kuukausittain jäljellä oleva määrä tasasuuruusina erinä. Rahoituksen ja riittävän maksuvalmiuden turvaamiseksi tai vuotuisen ennakon olennaisesti muuttuessa ennakko voidaan sosiaali- ja terveysministeriön tai 5 momentissa säädetyissä asioissa työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä jaksottaa edellä säädetyistä poiketen.

Valtio maksaa kunkin kuukauden ennakon edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä pankkipäivänä, jota varten Kansaneläkelaitoksen on viimeistään kymmenen pankkipäivää ennen valtion osuuden maksupäivää ilmoitettava valtiolle sen maksettavaksi tulevan suorituksen määrä.

Kalenterikuukautena maksettujen perustoimeentulotukimenojen ja niiden kattamiseksi maksetun valtion osuuden ennakon erotus otetaan huomioon maksukuukautta seuraavan kolmannen kuukauden ennakkoa maksettaessa.

Kuluvan vuoden ennakkoiden yhteismäärää tulee välittömästi tarkistaa, jos niiden perusteet ovat olennaisesti muuttuneet.

Kunkin kuukauden ennakko maksetaan edeltävän kuukauden toiseksi viimeisenä arkipäivänä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Vuoden 2026 arvioitujen ennakoiden ja toteutuneiden maksuosuuksien erotus on maksettava tai palautettava Kansaneläkelaitoksen tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan kuukauden aikana.